

## DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bhar.II.473/2013/3.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság Debrecenben, a 2013. szeptember 25. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

ítéletet:

Az adóbevételt jelentős mértékben csökkentő adócsalás büntette és más bűncselekmény miatt ellen indított büntetőügyben a Miskolci Törvényszék 2013. április 25. napján kihirdetett 3.Bf.1501/2011/23. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottat előzetes mentesítésben részesíti.

Egyebekben a másodfokú ítéletet helybenhagyja.

Indokolás:

A Miskolci Városi Bíróság a 2011. május 16. napján kihirdetett 7.B.1301/2010/40. számú ítéletében vádlottat folytatólagosan elkövetett, az adóbevételt jelentős mértékben csökkentő adócsalás büntette (Btk. 310. § (1), (3) bekezdés) és számvitel rendje megsértésének vétsége (Btk. 289. § (1) bekezdés a) pont) miatt 10 hónap börtönre ítélte, melynek végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette. Figyelmeztette a vádlottat, hogy a felfüggesztett büntetést végre kell hajtani, ha a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik. Határozott továbbá a bíróság a lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

Az első fokú ítélet ellen a vádlott és a védő a bűnösség megállapítása miatt, felmentés érdekében jelentettek be fellebbezést.

A védelmi fellebbezések folytán másodfokon eljáró Miskolci Törvényszék a 2013. április 25. napján kelt 3.Bf.1501/2011/23. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta. Megállapította, hogy a pénzügyi bűncselekmény megnevezése helyesen: folytatólagosan elkövetett adócsalás büntette. A számvitel rendje megsértésének vétsége miatt emelt vád alól a vádlottat felmentette. A halmazati büntetésre utalás mellőzésével a szabadságvesztés büntetés felfüggesztése próbaidejének tartamát 2 évre mérsékelte. A vádlottat ezen túl 6.276.000 Ft vagyonekbeosztás megfizetésére kötelezte. Egyebekben az első fokú ítéletet a vádlott születési idejének és anyja nevének pontosítása mellett helybenhagyta. Kötelezte a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 37.800 Ft bűnügyi költség viselésére.

A másodfokú ítélet ellen a vádlott és a védő felmentés céljából éltek jogorvoslattal. Az ügyész nem jelentett be fellebbezést.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.265/2013/1-II. számú átiratában - és képviselője a nyilvános ülésen - a védelmi jogorvoslatokat alaptalannak tartva a fellebbezéssel támadott határozat helybenhagyását indítványozta.

A nyilvános ülésen a védő a felmentést célzó fellebbezést fenntartva kifejtette, hogy a vádlott terhére róható szándékos elkövetés, csak gondatlanság, mely bűnösségi forma mellett az adócsalásban a bűnösség nem állapítható meg. Hivatkozott továbbá ténybeli tévedésre is, és ezen okok alapján a vádlott felmentésére tett indítványt.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítéletábra a másodfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárást a Be. 387. § (1), (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően felülbírált, figyelemmel arra, hogy a Be. 386. § (1) bekezdés c) pontja alapján a másodfokú határozat ellen a törvény biztosítja a fellebbezés jogát. A harmadfokú bíróság valamennyi, nem csak az eltérő rendelkezéssel érintett bűncselekményre vonatkozó rendelkezést felülbírált azzal, hogy az ügyész által fellebbezéssel nem támadott felmentő rendelkezés a terhelt terhére a Btk. 397. §-ban felhívott súlyosítási tilalom folytán nem változtatható meg (1. BK vélemény B.II.3.a) pont).

A felülbírálat során a harmadfokú bíróság megállapította, hogy az első- és másodfokú eljárást a bíróság a perrendi szabályokat megtartva folytatta le. A bíróságok nem vétettek sem feltétlen, sem olyan relatív hibát, mely az érdemi felülbírálatot akadályozná.

Rögzíti továbbá az ítéletábra, hogy a másodfokú határozat megalapozott, ekként a harmadfokú bíróság a Be. 388. § (1) bekezdés értelmében a határozatát a másodfokú bíróság által elfogadott tényállásra alapítja. A törvényszék igen alapos és részletes bizonyítást követően helyesen egészítette ki az első fokú ítélet hiányos tényállását. A kiegészítéssel a tényállás minden tekintetben megalapozottá vált. A tényállás módosításai egyértelműen csak kiegészítésnek minősülnek s nem jelentettek olyan változást, mely megkérdőjelezné a kiegészítéseknek az első fokon megállapított történeti eseményekbe illeszkedését, ezért nem állapítható meg a tényálláshoz kötöttség elvének megsértése. E körben utal a harmadfokú bíróság a Kúria Bhar.III.447/2012/4. számú végzésében kifejtettekre.

Az eljáró bíróságok a lényeges bizonyítékokat megvizsgálták és azokat okszerűen, a logika szabályai szerint értékelték. Részletekbe menően elemezték a vádlott védekezését, valamint az ellene ható személyi, okirati bizonyítékokat és szakértői véleményeket. Nem tévedtek, amikor a tényállást a bizonyítékok gondos mérlegelését követően a vádlott vallomásával szemben a terhelő bizonyítékokra alapították.

A másodfokú bíróság törvényesen rendelkezett a vádlott bűnösségéről a Btk. 310. § (1) bekezdésébe ütköző, és a (3) bekezdése szerint minősülő adócsalás büntette vonatkozásában. A törvényi tényállási elemek maradéktalanul megvalósultak. A másodfokú bíróság a minősítés kérdésében is részletes és alapos indokolást adott, melyben

foglaltakkal a harmadfokú bíróság egyetértett. Nem osztotta ekként a védő érvelését, mely szerint az adózási kötelezettség megszegése tekintetében a vádlott részéről szándékosság nem, csupán gondatlanság állapítható meg, mint ahogy a körben sem, hogy a vádlott javára ténybeli tévedés biztosíthatna büntetlenséget.

Az kétségtelen, hogy a vádlott az Áfa bevallást könyvelő igénybe vételével kívánta teljesíteni. A bizonylatokat a könyvelőnek átadta, de amint a másodfokú bíróság is helyesen hivatkozott rá, az okiratok rendelkezésre bocsátása önmagában nem elegendő az adózási kötelezettség megfelelő teljesítéséhez, mert a vádlottat a társaság ügyvezetőjeként, a cég képviselőjeként a társasági törvény vonatkozó rendelkezései szerint olyan ellenőrzési kötelezettség is terheli, mely magában foglalja a cég anyagi helyzetének, adófizetési kötelezettsége alakulásának figyelemmel kísérését. Helyesen állapította meg ezért a törvényszék, hogy a könyvelő közreműködésével történő adóbevallás, a bizonylatok átadása önmagában nem mentesíthet a felelősség alól.

A Legfelsőbb Bíróság által kialakított és a Kúria által is folytatott szigorú jogértelmezés és ítélkezési gyakorlat szerint a cég ügyvezetője az általános forgalmi adó bevallásának elmulasztásával elkövetett adócsalásért könyvelő alkalmazása ellenére is felel egyrészt, ha a könyvelőnek nem adja át az adóbevallás elkészítéséhez szükséges iratokat, illetve ha nem ellenőrzi, hogy a bevallás megfelelően megtörtént-e (BH2003. 397). Jelen esetben az okiratok átadása megtörtént, a vádlott azonban nem teljesítette a törvényben előírt ellenőrzési kötelezettségét. Másfelől hangsúlyos, hogy a 2007. I. és II. negyedévben esedékes Áfa adóbevallás elmulasztásáról a vádlottnak tudomása volt az adóhatóság értesítése folytán, mint ahogy könyvelőjének betegségéről, kórházi ellátásáról, ami nyilvánvalóan akadályozta a szabályos bevallást. Ellenőrzési kötelemének azonban nem tett eleget és nem biztosította, akár más könyvelő bevonásával, vagy más módon, hogy a mulasztásra ne kerüljön sor. A cselekmény jogi értékelésekor nem lehet figyelmen kívül hagyni a társaság anyagi helyzetét, éves forgalmát sem.

Összegezve tehát, a másodfokú bíróság helyesen ítélte meg, hogy a vádlott cselekménye szándékos magatartást jelent, cselekményének következményeibe belenyugodva járt el, azaz eshetőleges szándéka rögzíthető, szemben a védelmi érvelésben felhozott gondatlansággal. A törvény alapján a cég ügyvezetőjeként az adóbevallásért és annak ellenőrzéséért felelő személy alappal nem hivatkozhat ténybeli tévedésre. Miként már utalt rá az ítélet, a könyvelő igénybevétele, a szükséges okiratok átadása sem mentesíthet az adózási kötelezettség teljesítése alól, mert a cégvezető alapvető kötelem az adózás gondos figyelemmel kísérése, melyre jelen esetben nem került sor. A kifejtettek alapján ezért a vádlott bűnösségének megállapítására törvényes, ezért felmentésére nem volt alap.

Nem tévedett a másodfokú bíróság akkor sem, amikor a dekriminalizáció folytán a számvitel rendje megsértésének vádját alól a vádlottat felmentette. Amint a fellebbviteli főügyészség helytállóan utalt rá, a követett gyakorlat szerint a büntetendőség megszűnése folytán az új törvény alapján kellett a felmentő rendelkezést meghozni, ettől függetlenül azonban a Btk. 2. §-a szerint a bűnösséget megállapító rendelkezések az elkövetéskor hatályos, enyhébb büntető törvény alapján voltak elbírálandók.

E körben rámutat az ítéltábla arra, hogy halmazatban álló bűncselekmények esetén a Btk. időbeli hatályának alkalmazása során elsődlegesen azt kell vizsgálni, hogy valamennyi vád tárgyává tett cselekmény az új büntetőtörvényi rendelkezés szerint is bűncselekmény-e. Amennyiben van olyan cselekmény, amely már nem az, akkor ennek a jogkövetkezményét e cselekményre nézve le kell vonni, azaz a büntethetőségi akadály miatt az eljárást meg kell szüntetni, vagy felmentő ítéletet kell hozni, és csak a többi, továbbra is büntetni rendelt cselekmény vonatkozásában vizsgálandó, hogy azokra összességében nézve az új rendelkezések enyhébb elbírálást tesznek-e lehetővé. (BH2013. 232. , Kúria Bhar.II.1513/2012.)

A vádlottal szemben az enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott, végrehajtásában rövidebb próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés törvényes. Az ítéltábla azonban indokoltnak tartotta a Btk. 104. § (1) bekezdése alapján a vádlott előzetes mentesítésben részesítését, mert adotttnak látta e kedvezmény alkalmazásának törvényi előfeltételeit.

Az előzetes bírósági mentesítéshez szükséges érdemesség megállapításánál különösen az elkövető személyét, életvitelét, a bűncselekmény jellegét, az elkövetés körülményeit és motívumait kell értékelni (BH1986. 92). Nem lehet figyelmen kívül hagyni azonban a bűncselekmény tárgyi súlyát sem (BH1983. 221.). A vádlott büntetlen előéletű, megfelelő életvezetésű, a vádeset előtt a törvénnyel összeütközésbe nem került. Élettársi kapcsolatban él és két kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik. Jelenleg is egy cég ügyvezetője, mely munkavégzésből származik a rendszeres jövedelme. Az alanyi oldal körülményei teljes mértékben alátámasztják az előzetes mentesítés indokoltságát, de az ellen a tárgyi ismérvek sem hatnak érdemben, figyelemmel az elkövetési magatartás jellegére, az elkövetési értékre, valamint különösen az időmúlásra. A harmadfokú bíróság ezért a vádlottat az előzetes bírósági mentesítésre érdemesnek tartotta.

A másodfokú ítélet egyéb rendelkezései megfelelnek a jogszabálynak.

Mindezekre figyelemmel a Debreceni Ítéltábla a másodfokú bíróság ítéletét a szükséges részben a Be. 398. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a törvényes rendelkezéseit a Be. 397. §-ának alkalmazásával helybenhagyta.

Debrecen, 2013. szeptember 25.

Dr. Elek Balázs sk.  
a tanács elnöke

. Hágér Tamás sk.  
előadó bíró

. Gömöri Olivér sk.  
bíró

ZÁRADÉK

A Miskolci Törvényszék 3.Bf.1501/2011/23. számú ítélete a harmadfokú határozatban írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett és a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kivételével végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2013. szeptember 25.

Dr. Elek Balázs sk.  
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül  
tisztviselő